کارەساتی بە ئومێدی و چێنەبازی ئینسانە گچکەکان.. ئەکرەم سەعید

"من کەسێکی نیمچە شکت و نیمچە مردووم" – چیرۆکی: چێنەبازی لەسەر نیل/ نەجیب مەحفوز

مەحفوز لەسەر زاری "ئەنیس" کە یەکێکە لە چێنەبازەکانی سەر ڕووباری نیل و پاڵەوانی چیرۆکەکەیە، "حەقیقەتی کەسایەتی خۆی باس دەکات بە ئەوانی دی:(من کەسێکی نیمچە شکت و نیمچە مردووم). هەڵبەتە ئەو هەر بەتەنها ئەنیس و هاوەڵانەکانی نیین، لە نێو بەڵەمەکی سەر نیل کەسایەتیان لەو چەشنەیە، بەڵکە لەڕاستیدا زۆربەی زۆر خەڵکی میسر و جیهان لە ساڵانی ١٩٥٠- وە تا ئێستاش (نیمچە شکت و نیمچە مردوون)، ئەوەش دوا پلەی نامەیی و بە شمەکبوونە، و لە دەستدانی هۆشیاری ئینسانی و چینایەتییە، کە ئینسانەکان لە ژێر سایەی سیستەمی سەرمایەدریدا دووچاری هاتوون. ئەمە توانج و وەسفێکی ناشرین نییە بەتەنزەوە بە مرۆڤەکان، بەڵکە ئەمە کەشانی دیمەنی واقیعی حاڵی ئینسانەکانە لە سەردەمی ئەمەدا. ئەمە سەرگوزشتەکی ڕاستقینەیە بە حاڵی کەمەگە و ئینسانەکان لە ئێستادا، وە دەماکە درزنەکان ئاشکرا دەکات، و لە گوتاری ئیدەلۆژی دەسەڵات و ئەپۆزیسیۆنی ساختە هاتۆتە دەرەوە، وەسفی ئەو دەخە خەسار و پارچەپارچە بوونە باس دەکات کە خەڵکی دونیای میسر و ئەمەکەی جیهان بەدەستیەوە دەناڵێنن، کە بەگومان ئاکامی ئەم ناهۆشیاریە(نیوە شکت و نیوە مردووە)ی ئینسانەکان، ئەنجامەکەی دونیا بە ناچاری بەرەو کارەسات دەبات.

- کاتی قەیران و جەنگی دەوڵەتە دەندەکانی سەرمایەداری، گەر چینی کرێکاران و ئازادیخوازان هۆشیار نەبوون، و هاوشێوەی پێشڕەوانەکەی ڕەمانەکەی مەحفوز لە بری نێو بەڵەمەک لەسەر نیل، ئەمەکە لە نێو سۆشیال – میدیا خەریکی دیالۆگی کرێکان و چێنەبازی بن، ئیدی چاوەڕێی کارەسات بکە ڕووبدات.
- لە دووهەفتە لەمەوبەر تا دوێنێ، ئەکرانیا دووجار هەرشی کردۆتە سەر (وەستگەی ئۆتۆمی زابوریجیا بە بڕەمەهەنانی ووزە)، ئەو وەستگە گەورەیە گەر بتەقێتەوە، جگە لە بشکێکی

ڕوسیا کە زیانی بەردەکەوێ، ئەکرانیا بە خۆی دەبەستێ پنتایەک لە خاک کە بەکەڵکی ژیان نامێنێ، ئەمە جگە لەوەی زیان بە (پۆلۆنیا، ڕۆمانیا، و باقی ووڵاتانی بەلکان) دەکەوێت، و تانەت تیشکی ئەتۆمی تەقینەوەی ئەو وەسگەیە زیانی هەیە بە تەندروستی خەڵکی ووڵاتانی (فیلەندا و سوید).

- لە هەرشی ئەم دوایەی "ئێران و ئیسرائیل" بە سەر یەکتری ڕاستەخۆ یان ناڕاستەخۆ، هەڕەشەی پەلامارەدانی وەستگە ئەتۆمییەکان هاتۆتە گۆڕێ. گەر کارەساتێکی ئەتۆمی بە ئەنقەست یان نەخوازراو ڕووبدات، بە ملیۆناها مرۆڤ زیانمەند دەبن، و ناوچەکە شیاوی ژیان نامێنێ.
- لە کاتێکدا دەندەکانی سەرمایە خۆریکن مرۆڤایەتی دووچاری کارەساتێکی ئەتۆمی دەکەن، کە کارەساتی هیرۆشیما و ناکازاکی و کارەساتی ئەتۆمی وەستگەی چێرنۆبڵ لەساڵی ١٩٨٦، لە چاویدا کارەساتێکی گچکەیە، کەچی مرۆڤایەتی هاوشێوەی (پۆڵە چنەبازێکی مەحفوز)، کە هەموو چین و توێژەکانی کۆمەڵگا لە خەدگرەت، لە مامەستا و ڕەشنبیر و دز و بڕەپرس و سەماکار و کرێکار، هەموو وازیان لە کیف و چنەبازی خۆیان نەهێناوە، و بڕامبەر ئەو هەموو قێیران و کارەساتی جەنگ و کێشوڕی منداڵ و خەڵکی مەدەنی، توانای زڕبەڵی و چنەبازییان لەدەست نەداوە، بەڵام ئەفسوس زەر هەنگاوی عەمەلی ڕاستقینە دژی سەرمایەداران و دەسەڵاتکانیان، و دژی نوخبەی جەنگی بەرژوازی جیهانی، بە ڕاگرتنی مەترسی فەنابوون و فەوتان، تا ئێستاکە نەناوە.
- زەر دەگمەن سۆسیالیستەکان تێشانە لە ئاست نزمی هۆشی خەڵکی دەدەن، بەڵام لە بڕامبەر ساویلکەیی خەڵکی، لە پێش جەنگ و کاتی جەنگی جیهانی دووەم، خەڵکی ئەڵمان و بێشکی دیاری چینی کرێکاران، بە ئیدەلۆژی و پروپاگاندەی نازییەکان و هیتلەر فریوو درابوون. لەم ساتەوەختەدا بوو کە ولیام ڕایش (گوێ بگرە مرۆڤی گرنگن)ی نووسی؛ هەبەتە سۆسیالیستەکان بە مرۆڤکان ناڵێن(بچوک یان گرگن)، بەڵام مرۆڤ لەو هەلومەرجە و لە دەروونی "ولیام ڕایش" تەدەگات کە بچی وا تووڕە بووە، چونکە ئاستی هۆشیاری و پراکتیکی چینی کرێکاران و خەڵکی ئازادیخواز لە ئاستی هەڕەشکاندا نەبووە و کۆمۆنیستکانیش بە توانا و بە کەڵک بوون، و خەڵکیش هەر خۆریکی کیف و چنەبازی خۆیان بوون . لەم ساتانەدایە چیرکەکەی "نەجیب مەحفوز" دیمەنی دونی میسر و دیمەنی ئەمرۆکەی جیهان، بەیەکەوە دەبەستێتەوە.

- لە ئاستیدا ئەو مەترسیدارە کە سیستەمی سەرمایەداری لەمەکدا دەندانە هەرش بە سەر بژیوی چینی کرێکاران دەبات و هەژاریان دەکات، وە نوخبەی سەرمایەی فەرمانڕەوا دەندێ، و ئاگری جەنگ لێرەو لەوێ هەڵدەگیرسێنێ و کارەسات دەقەومێنێ، بەڵام لەوە مەترسیدارتر و کارەساتبارتر ئەوێیە کە زەربەی مرۆڤکان لەم سەردەمەی ئەمەدا، ناهۆشیار و بە دڕیاسین، یان ووە دووی ئەحزابی بۆرجوازی ناسیۆنالیست و ئایینی کەوتوون.

لەئاستیدا زەربەی مرۆڤایەتی لەمرۆکەدا (نیمچە شت و نیمچە مردوو)ن؛ شت بەمانای ناهۆشیار، و مردوو بەمانای بە جوڵە و بە پراکتیکی شۆشگێڕانە بە گۆڕینی دونیای سەرمایەداری.

تێبینی:

- چات یان "چەنەبازی لەسەر ڕووباری نیل"، چیرۆکی کەمەکێک مرۆڤی نامۆ و پڕاوەزخراو، کەمەکێک ئینسان کە لە نێو کەشتکان و چێپاوی کەمەگادا، پشتگوێخراون و بێ ئومێد و بێ متمانەن بە فکر ، خاوەنی هیچ خەون و ئامانجێک نین، دەچنە شوێنێک بە سەر گەرمکردن.
"بەڵەمێک لەسەر ڕووباری نیل" ئەو شوێنەیە کە خەونکانی ڕزگاربوون لە ستەمکاری بەدی دەهێنێ لە ژیانێکی بە مانا کە مرۆڤ کچکەکان هیچیان پێناکرێ لە چات زیاتر، جا چات بێ لە نێو بەڵەمێکی سەر ڕووباری نیل یان چات بێ لەمەدا لەنێو نێت، جیاوازی ئەو تەی نییە.
- دەتوانی چیرۆکەکە لە نێتدا بەخەڵای وێک "پی دی ئف" بخوێنیتەوە، وە هەروەها چیرۆکەکە کراوە بە فلیم بە ناوی (ثرثرة فوق النیل)، دەتوانی چێژ لە فلیمەکەش وەرگری، چونکە تا بڕێی ئەکتەرکان نواندنێکی جوان پێشکەش دەکەن.

ئەکرەم سەعید

کاتێ دەریا پیر دەبێ.. ئەدۆنیس.. عەبدولموتەلیب عەبدوڵا کردووی بە کوردی

پێشدەستی:

هەمیشە لە پشت هەموو داهێنانێ، فیکرو دنیابینییەکی نوێ و چەمك و شێوازی دەربڕینی جیاواز و ئازادی بیرکردنەوە و خەیاڵی بەرفراوان و دیدێکی دیکەی مەعریفی و جوانکاری دەبینرێت، کە لەگەڵ کۆن جیا دەکەوێتەوە، کەواتە بۆ ئەوەی بیر بکەیتەوە دەبێ لە لایەك پەیوەندییەکی دینامیکیانەمان بە فیکر و مەعریفە و جیهانبینی سەردەمەوە هەبێت، لەلایەکی دیکە پەیوەندی بە کەلەپورەوە بکەین.
(گادامەر) دەڵێت: وجودی مرۆیی لە یەك کاتدا میژوویی و هاوچەرخیشە، بۆ مانایش تێگەیشتنی ئێمە بۆ میژوو لە بەشایبیەوە نایەت، بەڵکو لەو ئاسۆ هەنووکەییەوە دێت، کە میژووی داهێنان یەکێکە لە دامەزراوە راستقینەکانی.
کەواتە تێگەیشتنمان بۆ میژوو لە سەر داهێنان و دیالێگەوە دادەمەزرێت، نەك گوێگرتنێکی مردوو و سلبیانە، هەروەها کاری هونەری پرسیەکی دیالیکتیکییە لە سەر ئەو پرسانە دەوەستێت کە کارێکە ئاراستەی ئێمەی دەکات، لە هەمان کاتدا بوونی کارەکەش پێکدێنن. تێگەیشتنمان بۆ میژوو بۆ مەعریفە و هوشیاری هەنووکەییەوە بەندە، نەك ئەو مەڕە ئایدیاڵیزییایەی کە لە خەتەی کەلەپورەوە ماونەتەوە، یان لە خەتەی سنوری فیکری نەتەوایەتییەوە ماونەتەوە.
فیکری زیندوو بەردەوام زەمەنەکان دەبڕێت و بۆ شێوەی جیاواز، دەرکەوتەی جیاواز و فۆرم و چەمکی جیاواز لەگەڵماندا دەژیت. کەواتە هیچ دەقێك نییە سەرچاوەی زیندووی نەبێت، وەك چۆن لە پشت هەموو فیکرێکی نوێ، لە پشت هەموو دەقێکی داهێنراوەوە کەمێك خەیاڵ و بیرکردنەوەی مەعریفی و فەلسەفی دیکە وجودی هەیە و زیندووەتی خۆیان لە نەو ئەو داشتنە نوێیدا دووبارە بە چەمك و شێوەو جوانکاری و رەهەندی فەلسەفی و فیکری دیکەی جیاوازەوە دەخوێنە ڕوو، هەموو کەلتورکیش کەمێك ڕەگەزی مردوو، یان بە مانایەکی دیکە کەمێك ڕەگەزی تەدایە کە وزەکانیان سنووردارە و توانای هەناسانەوە و خۆگونجێنیان تەدا بەدی ناکرێت، ئەو بەشە نازیندووە هەمیشە چوارچێوە بە دەوری خۆیدا دەکێشێت و خۆیان لە

ژیان تەریك دەكەن، یان خەیان لە كەمەك چوارچێوەدا هەڵدەگرنەوە، كە دەشە زۆتر ئایدیاڵیزیا ئاراستەكانیان دیاری بكات، بە دیوەكەی دیكەش لە بەر ئاوەزی توانا و وزەی گفتوگۆ و خۆنوێكردنەوەیان نییە، قبووڵی ئاویدیكەی جیاواز ناكەن، بە هیچ جۆرێ دانوستانك رازی نین، تەواوی بووونی خەیان لە شانازیكردن بە رابردوو، گۆڕانەوە بە رابردوو هەڵدەگرنەوە.
لە رۆژهەڵاتدا بەشە نازیندووەكەی كاڵپور كەمەك شوێنپەنجەی دیاریان بە سەر كەمەگاوە دەبینرێت، بەشەكەی زۆری ئاو مە رو شوێنپەنجانەش راستەوخۆ پەیوەندی بە بیركردنەوە دواكەوتووانە و ئایدیاڵیزیانەوە هەیە، كە رۆژهەڵاتی دواكەوتوو پرسیسەی دەكات، هەر لە نەخشاندنی روخساری كەمەگاوە، حوكمی پاڵیسی، دواكەوتووی پیشەسازی، پەیوەستبوون بە نەمە كەمەیاتیێ دواكەوتووكان، زمانی چوارچێودار، خەت، نەخشە، مۆزووی سیاسی، هتد ئینتیمای قەومی...هتد
كەواتە بە ئاوەی بە شێوەیەكی ئەكتیڤانە بوونی خەمان بسەلمێنین، دەبێت هەڵگری جیهانبینیەكی مەدەرن بین و یونیڤرسانە بیر بكەینەوە، دەبێت بە جۆرەك لە جۆرەكان تێجاوزی كاڵپوری سنورداری نەتەوایەتی و فیكر و مەعریفەی چوارچێودار بكەین و بەوامان بە داهێنان هەبێت، بەو مانایەش داهێنان هاوژیانییە.

كاتێ دەریا پیر دەبێ
بەیروت بە یادەوەری هەڵدەبژێرێ.
گشت ساتێ
لم وەك باڵەخانەی دوارۆژ دادەنێ
سەفەر دەكات
لە هەنگاوەكانی دەردەچێ
دەچێتە نەو خەونەكانی.

هەر چەندە حیكمەت ئەدەبێ
ئەزموون رووتی دەكاتەوە.
هەڵكارییەكان دەكەشێ
دەیدەڕێنێ.

دەرگا دادەخا
نەك بە ئاوەی خەشیەكانی بەند بكات
بەكو بە ئاوەی خەمەكانی ئازاد بكات.

خەمەشكەی ئاگر دەخاتە سەرسامییەوە

ئاگرەکەی کات.

نکۆی لەو شتانە دەکات، کە دەچنە ژێر دەستییەوە
نکۆی لەو شتانە دەکات، خەیان بە دەستەوە دەدەن.

رابردوو دەریاچەیەکە بۆ تاکە مەلەوانە
یادەوەری.

دەریا هیچ کاتی نییە قسە لەگەڵ لم بکات
دانانی شەپۆل بواری نادا.

نائومێدی عادەتە
هیوا دەزینەوە.

خۆشی باڵی هەیە، نۆك جەستە
خەم جەستەی هەیە، نۆك باڵ.

خەون تاکە بۆ تاوانێکە
ناتوانێ زیندوو بێ
بۆ راکردن نەبێ.

بیرکردنەوە هەمیشە دەگەڵتەوە
شیعر هەمیشە سەفەر دەکات.
جوانترین ماڵ، نهێنییە
بەڵام بۆ ئاکنجێبوون ناشێ.

زمان ژەنگ دەگرێ لە زەر بکەی
چاو ژەنگ دەگرێ لە کەم خەوی.

سەفەر دەکەم، بۆ هەر کوێ بێ:
ناخی تۆ دوورترین شوێنە.

دوێنێ بریندار بووم
دوێنێ زانیم:
بریندەکان دروستیان کردووم.

گوندەکی چکۆڵە مندااڵیتێ
لەگەڵ ئاوەشدا
چەند سەفەر بکەیت
سنور نابەزینی.

الحوار المتمدن
لو أن البحر يشيخ
أدونيس
الادب والفن

جەنگی دەندەکان بەرەو کوێ دەچێ؟.. ئاسۆ کەمال – ئەکرەم سەعید

سیاسەت و جەنگی دەوڵەتە سەرمایەدارەکان پێ لە فروفێ و فریودان، بەیە ئاگەر جەنگەکانیان لە بەشکیدا وەک شانۆگەری بۆتە بەرچاو، بەناو مەخابن شانۆگەریکی خوێناویین.
فریودان و جەنگ و داماننی کەمەگە، ڕەگای چینی بەرژوازییە بە چارەسەری کێشەکان، شێش و بنیاتنانی کەمەگەی عەدالەت و ئازادی و یەکسانی سۆسیالیستی، ڕەگای چینی کرێکارانە بە چارەسەری قەیرانەکان.
دوای هەرشەکەی شەوی ١٤ ئەپریلی ئێران بە سەر ئیسرائیل، ئاگری جەنگێکی بەرفراوان لە ناوچەکەدا زیادی کردووە، بە تایبەتی ئاگەر ئیسرائیل تێێ لە ئێران بکاتەوە. بەتایبەتی دوای هێرشەی ئاگری لەدان لە ووزگە ئەتومیەکان لە (ئێران و ئیسرائیل)، ئیدی دەندەیی ئەم دەوڵەتانە و کارەساتە کە دووچاری ناوچەکەی دەکەن، بە دەست و دوژمن ئاشکرا بووە.

- هەکارەکانی ئەم کێشمەکێش و جەنگە فرەن، ئەمە هەوڵ دەدەین بەکورتی باسیان بکەین:
١/ پێشینەی مێژووی کێشەکان لە ناوچەکەدا:
- یەکێک لە هەرە پڕژە ترسناکەکان کە تائێستاش کرێکارانی زۆربەی ناوچەکە بەهەیەوە دووچاری کێشەی فکری و دوورکەوتنەوە لە سیاسەتی چینایەتی خەیان، پڕژەی دامەزراندنی دەوڵەتە ئایینییەکان – (ناوچەکی موقەدەس بە سەرمایەداری) بوو. لە ساڵەکانی ١٩٠٠ – ١٩٨٠ دەوڵەتە

ئاینیەکان (ڤاتیکان، سعودیە، ئیسرائیل و دواتر پاکستان و ئێران) دامەزرا . دەوڵەتی ئایینی لە چوارچێوەی نیشتمانی و نەتەوایەتی، کە پێژەی باڵی موحافیزکارانی برجوازی جیهانییە بە سەرکردایەتی و دەست پێشخەری ئینگلیز . دەوڵەتی ڤاتیکان بەرەسمی ساڵی ١٩٢٩ دامەزرا / دەوڵەتی سعودیەی سێیەم ساڵی ١٩٠٢ دامەزرا / دەوڵەتی ئیسرائیل ساڵی ١٩٤٨ دامەزرا. وە برجوازە سۆشیالیستەکان دەکەونە بەسەی پێژە کۆنەپەرستەکانی برجوازە موحافیزکارەکانەوە: یەکیەتی سوڤیەت یەکەم ووڵات بووە کە لە ساڵی ١٩٢٦ دانی نا بە دەوڵەتی سعودیە، وە لە ساڵی ١٩٤٨ دانی ناوە بە دەوڵەتی ئیسرائیل. بەم جۆرە ساڵانکە ئێم ناوچەیە کراوە بە کێگەی سەرهەدان و پەرەوەردەکردنی کۆنەپەرستی هەر سێ ئایینە ئاسمانییەکان، و ناوچەکە بۆتە مەیدانی کێشمەکێشی هێزە کۆنخوازەکان کە ڕۆگرییان لە هەموو جۆرە دیمەنێکی ئازادی و مەدەنی گرتووە. بۆتایبەتی لەم خولەدا کە بلۆکەکانی جیهانی سەرمایەداری لەسەر هێزموون لەسەر ناوچەکە ململانێیانێ، ئیدی ناوچەکە بۆتە مەیدانێکی جەنگ.

٢/ جەنگی پڕۆژەکان:

هەموو جەنگێک درێژبوونەوەی سیاسەتەکانە بە شێوازێکی دی. ئامانجە سیاسیەکان وەک (مافی سەربەخۆیی و دەستکەوت و هێزموون)، ڕێگا و پردەکەن بە جێبەجێکردنی بەرنامە و پڕۆژەکان و پلانەکان. ئەگەر ململانێی نێوان لایەنەکان بەڕێگای سیاسی نەگەیشتە ئامانجی خۆی، ئیدی جەنگ ڕێگاکە بە گەیشتن بەو پلان و پڕۆژانە.

- لەسەر خاکی فەڵەستین زیاد لە حەفتا ساڵە ململانێ هەیە، و بەگومان "قودس و ئەقسا" بە هەر سێ ئایینەکە پیرۆزە. بۆیە ململانێی سیاسی لەسەر ماف و دەستەبات لەو پانتاییانەدا ساڵانکە بە جەنگ وویستراوە یەکاڵا بکرێتەوە.
- لەمەکەدا (خاک و جێگای پیرۆزی ئایینی) بە نسیبەت یەهودیەتوندڕەوەکان، وگرووپەکانەوەی قودس و ئەقسا و پڕۆژەی ئیمارەتی ئیسلامی بزووتنەوەی حەماس، تەنها دیوی دڕندەوەی ململانێکەیە یانی توندڕەکەیەتی، چونکە ساڵانکە پڕۆژەی ئابووری و سیاسی لایەنەکانی ئیقلیمی و نێودەوڵەتی خەیان خزاندەتە نێو جەنگ لەسەر فەڵەستینە. بۆیە ئەگەر جەنگەکە تەنها لە دیوی سیاسی و ئایدۆلۆژی لەکاڵی ئیسلامیەکان و یەهودیەکان تەماشا کەین، کە بەگە نوێستە شرۆڤەکەی پوێست و گرنگە، بەڵام ڕووانگەکەی نوقسانمان لەسەر کێشەکە دەبێ، چونکە لە دونیای

سەرمایەداری ئەمەدا (لۆکاڵی و جیهانی / ئابووری و سیاسەت و فکر) بەندوبەستراوە بەیەکەوە، بەیە گرنگە لە شرۆڤەمان بە ململانێکان دیوە شاراوەکەی یانی کاکڵەکەی، واتە ئامانجی ئابووری و پڕۆژەکانی بلۆکەکان بخەینە بەر ڕۆشنایی.

- لە جەنگی ئەم دووایەی نێوان ئیسرائیل و غەزەدا، جگە لە هەکارە مێژوویەکانی زۆم و داواکارییە سیاسییەکانی فەلەستینییەکان، جەنگی پڕۆژە ئابووری و سیاسییەکانی بلۆکەکان خەی حەشارداوە. ئاژانسی ڕیتەرز لە ڕاپۆرتێکدا ڕایگەیاندووە: (ڕەنگە شەڕی نێوان ئیسرائیل و غەزە، پڕۆژەی واشنتۆن بۆ بەکارهێنانی بەندەری حەیفای ئیسرائیل بۆ بەستنەوەی هیندستان لە ڕێگەی سعودیەوە بۆ ئەورووپا تێکبدات.). ئەمە یانی جڵەوجۆکردنی بیرۆکەی واشنتۆن بۆ گەمارۆدانی نفوزی چین و لەمپەر دانان لەبەردەم پڕۆژەی "ڕێگای ئاوریشم" بەبنبەست دەگات.
- پڕۆژەی (ئایینی ئیبراهیمی / پرسەی ئاساییکردنەوە لە نێوان دەوڵەتی ئیسرائیل و دەوڵەتانی عەرەبی)، بە تەواوەتی ئەران و هاوپەیمانەکانی لاواز دەکات، و کارتی "قودس، ئەقسا و مافی خەڵکی فەڵەستین"یان لەژێر چنگ دەردەهێنێ. جەنگی ئەم پڕۆژە جیاوازانە، بەکی گرنگ لە هەکارەکانی ئابووری و سیاسی جەنگی ئەم دووایەی نێوان ئیسرائیل و غەزەمان بۆ ڕوون دەکاتەوە، چونکە ئەم جەنگە ئەو ئامانجە ئابووری و سیاسیانە دەبەنتەوە:(پڕۆژەی پشتەن و ڕێگا -ڕێگای ئاوریشمی نوێ، یان پڕۆژەی ڕێگای هیند) وە (پڕۆژەی ئایینی ئیبراهیمی، یان پڕۆژەی ئیمارەکانی ئیسلامی ڕژهەڵاتی ناوەڕاست).
- ڕەنگی ئایدەلۆژیا لەڕەدا (ئیسلامی، یەهودی و ناسیۆنالیستی)، تەنها بە کەکردنەوەی هەزی خەڵکی فریووخواردووە، تاوەکو لایەنەکان بەکاریان بهێنن بۆ جڵەوجۆکردنی پڕۆژەکانیان.
- ئەمریکا کەشتی و فڕۆکە هەڵگری بۆ کەناری دەریاکانی ئیسرائیل ڕەوانەکردووە، چونکە ئەگەر ئیسرائیل زەربە بخوات، ئەوا تەواوی پڕۆژەکانی "مام سام" بەبنبەست دەگات

. * سەرکردەکانی تاقمی حەوت ووڵاتەکانی سەرمایەداری، ڕێککەوتن لەسەر ئەوەی بە تایبەتی داوا بکەن ئیسرائیل هەنگاو نانێت لە وڵامی هەرشی ئەران کە دەبێتە هەی پەرەسەندنی ململانێکان. بەپێی ئەوەی ئەکسیەس باویکردووە، بە پشتبەستن بە سەرچاوەیەک کە لەکاتی گفتوگۆکاندا ئامادەبووە، هەموو سەرکردەکان نیگەران بوون لە ئەگەری کاردانەوەی ئیسرائیل و پەرەسەندنی ململانێکان. سەرچاوەکە لە

زاری ئەو سەرچاوەیەوە نووسیویەتی: "بەیاردرا کە هەموو وڵاتانی ناو گروپی حەوت بە تایبەتی داوا لە ئیسرائیل بکەن کە هێنگاوێک نانێت کە ململانێکان پڕ پەبدات".

بەرژەوەندی لە جەنگ و بەرژەوەندی هەوڵرکردنەوە

حەماس و ئاستەوی توندڕەوی زایۆنی بەسەرکردایەتی نیتنیاهۆ و روسیای پوتین بەرژەوەندییان لە بەرفراوان بوونی جەنگ هەیە لە ناوچەکەدا، بەڵام ئەمریکاو زلهێزی وڵاتانی غەرب و ناوچەکە بەرژەوەندییان لە هەوربوونەوەو کنترۆڵی باری گرژی نێوان ئێران و ئیسرائیل هەیە، و نایانەوێ جەنگی غەززە ببێتە جەنگی ناوچەیی.

- بەیدەقێکی یاخی – مەرکان لەسەر تەختەی شەترەنجی سیاسی

بەڵام ئیسرائیل بنکەیەکی سەربازی دەوڵەتانی سەرمایەداری ڕۆژئاوایە، بەڵام ئەمڕۆکە حکومەتی تونڕەوەکانی زایۆنیەکان بەسەرکردایەتی ناتنیاهۆ، لە کەکوڵی خەڵکی غەززە، و پەلاماری ئێراندا زۆر ناچێتە ژێر بەیار و داواکانی ئەمریکا و دەوڵەتانی سەرمایەداری ڕۆژئاوا. بەیە ئەم بەیدەقە لاسار و یاخییە لە لەدانی لە ئێران، یان لە پەلاماری ڕۆفح لە غەززە، یان لە هەرش بە سەر لوبنان، مەترسی جەنگێکی گەورە لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا دەخولقێنێ.

جەنگی دەوڵەتەکانی ئیسرائیل و ئیران، سیما و وێنای ئایندەیەکی ئاستەقینەی پێ لە مەترسی لە ئەستاوە نیشانی خەڵک لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست دەدا. قسەکانی هەردوو نوێنەری حکومەتی ئەم دوو وڵاتە لە نەتەوەیەکگرتوەکان بەسە بە ئاوەی کە بزانین چەن دوو هێزی دەندەی سەرمایەداری لەم ناوچەیەدا باشترین ئەکتەر و کارەکتەری ئەم دۆرەیەی دەندەکانی سەرمایەن، کە دۆری سەرەکی دەبینن لە دیاریکردنی ئایندەیەکی تاریک و پڕ شەڕ و ئاژاوەی و هەژاری و قەیرانی ئەم ناوچەیەدا. ئەمە دۆرەی دەندەکانی سەرمایەیە، کە ئەمڕۆ لە ئەکرانیا و فەلەستین و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا دیانەوێ لە ڕەگەی شۆڕەوە هاوسەنگی هێزی نێوان خەیان بگۆڕن لە پێناو دابەشکردنەوەی ناوچەکانی کاریگەری دەسەڵات و بەجەهنانی پڕۆژە ئابوری و سیاسیەکانیان. ئەمە کەتایی مژووی پڕوپاگەندەی مافی مرۆڤ و دیموکراسی بوو کە نیولیبرالیزم و بلۆکی سەرکەوتوی ڕۆژئاوا لە شکستی سۆڤیەتدا کردبویانە ئاڵای هەڵخڕێنەرانە و ئێستا هەر لایەنێکی بورژوازی ئاڵای ئاستەقینەی شەڕی چەتەکان و دەندەکانی سەرمایەیی بەرزکردەتەوە.

ئەم شەڕە ناوەڕاستی دەستی پێکردوە و لە قۆناغی شەڕی نوێنەرەکانی کۆمار ئیسلامی ئێران وە گوازراوەتەوە بۆ شەڕی ڕاستەوخۆی ئەم دوو وڵاتە لەگەڵ دەوڵەتی ئیسرائیلدا و ئەمەش چاوەڕوانی تەقینەوەی گەورەتر و فراوانبوونەوەی مەیدانی شەڕ و کارەساتی ئابووری و سیاسی و کۆمەڵایەتی زیاتری بەدواوەیە. هەرچەند بەرژەوەندە ئابوورییەکانی بازاڕی جیهانی سەرمایە و نەوت سنووری فراوانبوونەوەی ئەم شەڕە بەرتەسک دەکەنەوە لە ئێستادا و هیچ کام لە وڵاتە زلهێزەکان خوازیاری ئاوەش نەبن کە پەڕژە ئابوورییە ستراتیژی و سەرچاوەکانی وزە لە ناوچەکەدا نەوەستن، بەڵام ناکۆکی بەرژەوەندییەکان و پەڕژەکانی ڕیگای ئاوریشمی چین یاخود بازاڕی شەڕەڕاتی ناوەڕاستی نوێی ئەمریکا کە سعودیە و ئیسرائیل هاوبەشە سەرکیەکانی بن، خێی لە ژێر ئاگری ئەم شەڕەدا چارنوسیان دیاری دەکرێت. ئەم شەڕە ئاماژەیکی سیاسی و سەربازی لە ناوچەکەدا دروست دەکا کە شەڕکانی کەنداوی دەیەی نەوەدەکانی سەدەی ڕابردوو لە چاویاندا سادە دەبن، یان تەنانەت لە چاو شەڕی ئۆکرانیا و روسیادا کە چوارچیوەی شەڕکان تا ڕادەیەک دیاریکراوە.
لەسەدەی بیستدا چەند دەوڵەتی دینی لە شەڕەڕاتی ناوەڕاست دروستکراون، لەلایەن سەرمایەداری ڕۆژئاواوە دەوڵەتی ئیسرائیل و سعودیە بنیات نران و دواتر هاتنە سەرکاری دەوڵەتی ئیسلامی لە ئێرانیش، ئەم دەوڵەتانەی کردە سەرچاوەی نائارامیەکی هەمیشەیی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست، کە لە سایەیدا بازاڕی نەوت و ووزە و ناوچەی نفوزی سیاسی و جیۆپلەتیکی بە قازانجی ئەمریکا و دەوڵەتە زلهێزەکانی ڕۆژئاوا بە زیاتر لە سەدەیەکە ڕاگرتوە. دابەشکردنی خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێشی شەڕەڕاتی ناوەڕاست بەسەر بەرەکانی شەڕی دینی جولەکە و ئیسلامی شیعی و سوننەدا بوەتە مایەی مانەوەی ئەم هێز و حکومەتە کۆنەپەرستانە لە ناوچەکەدا و بردنە دواوەی خەباتی چینایەتی کرێکاران و ڕیزی سەربەخۆیان دژی بورژوازی ڕەنگاوڕەنگی دینی و مەزهەبی و تایفی لەم ووڵاتانەدا.
ئەمەش شەڕی ئەم لایەنە دژ بەیەکانی بورژوازی و حکومەتکانیان لەسەر بژێوەندی ئابووری و سیاسی و هێزمونی سەربازی لە شەڕەڕاتی ناوەڕاستدا بوەتە مایەی بە قوربانی بونی زیاتری کرێکاران و خەڵکی هێزاری ئەم ناوچەیە و کوژران و هێزارتر بوون و ڕیگری بردەم سەرکەوتنی ناڕەزایەتی و ڕزگاربون لەدەست ئەم دەندانەی سەرمایەداری ناوچەکە و دەسەلاتدارانی جیهانی سەرمایە.
ئەوە گرنگە کە ئەمە خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێشی ئێران و ئیسرائیل و شەڕەڕاتی ناوەڕاست لە دژی هەردوو بەرەی جەنگەکە بێت و دروشمی نا بە جەنگ بەرزبکاتەوە. بەڵام پێویستە بزانین کە ئەم دەندانەی

سەرمایەداری ئەمڕۆ درێژە بەم شێوەی خۆیان دەدەن و سەرکوتی هەموو ناڕازایەتیەک دەکەن دژی دەستاتی شێخوازانەی ئەوان بێت. هەربۆیە ڕۆگاچارەی ئەمە وەک خۆکی کرێکار و زەحمەتکێشی ناوچەکە ئەوەیە کە لە هەموو وڵاتەکاندا ڕیزی سەربەخۆی خۆمان لەم دەوڵەت و حکومەتە دەندانەی سەرمایە و حزبە بورژوازیە جەراوجێرەکانی لایەنگرانی لایەکی شێوەکە جیابکەینەوە و وەک یەک بەرەی یەکگرتووی جەماوەری دژی شێو و دژی هەردوو بەرەی ناوخۆیی و جیهانی بورژوازیەکانی ئەم شێوە بین. ئەمە دەبێ وەک بەرەیەکی یەکگرتوی سەربەخۆی چینایەتی دژی هەموو لایەنەکانی ئەم دۆرەیەی دەندایەتی سەرمایەی جیهانی و ناوچەیی بوەستێنەوە هەنگاو دژی شێو و دەستاتی هەردوو بەرەی ئەم شێوە بنەین، و تەنیا بەم هەزە ڕیکخراو و یەکگرتومانەوە دەتوانین پارێزگاری لە ژیانی خۆمان بکەین، و نەبینە قوربانی جەنگی دەندەکانی سەرمایەداران.
ووتارەکەمان بە چەند دێڕێک دەربارەی ئەنگڵس و جەنگ کۆتایی پێدەهێنین:
(ساڵانی کۆتایی ژیانی ئەنگڵس – بە ئاسانکاری دەتوانین ئەو دەیان ساڵە لەبەرچاو بگرین کە ئەنگڵس لە مارکس زیاتر ژیاوە – هاوکات بوو لەگەڵ قەناغێکی گەشەسەندنی خێرای گرژیە ئیمپریالیستییەکان کە بەیار بوو ببێتە هۆی یەکەم کوشتاری جیهانی. بە هەمووان ڕوون بووەوە کە لە داهاتوویەکی نزیکدا شێوەکی جیهانی گەورە لە ئارادایە؛ و کڵس نەبوو وەک ئەنگڵس زەرجار و بە دڵنیاییەوە هۆشداری بدات لە کارەساتی داهاتوو.
ڕێنگە ئەمەی خوارەوە کە لەلایەن ئەنگڵسەوە نووسراوە، ناسراوترینیان بێت:
“هیوادارم ئارامی بپارێزرێت؛ لە شێوەکی لەو شۆڕەدا، مرۆڤ ناتوانێ هاوسۆزی هیچ کام لە شێوەکەرەکان بێت؛ بە پێچەوانەوە مرۆڤ ئاواتەخوازە هەمۆیان لەیان بدرێ، ئەگەر ئەو بتوانرێت” .) / مارکس و ئەنگڵس لەسەر شێو / لەلایەن ئنێن لە ۳۰ ئازاری ۲۰۰۲ نووسراوە/ سایتی: کرێکاران ئازادی.
Marx and Engels on war – Submitted by Anon on 30 March / workers Liberty
ئاسۆ کەمال – ئەکرەم سەعید

کەرکووك.. خوولی دووەمی فیستیڤاڵی شیعری مەلای جەباری بەرەو دەچێت.. ئا- کامەران حاجی ئیلیاس

لە شاری کەرکووك خوولی دووەمی فیستیڤاڵی شیعری مەلای جەباری بەناوی خوولی (شێخ محمدشەردەرە) بەرەو دەچێت.
لەبارەی ناوەڕۆکی خوولە "ئاسۆد فایق" سەرکی فیستیڤاڵی شیعری مەلای جەباری راگەیاند" لەم خوولەی فیستیڤاڵیدا لەسەر ئاستی کوردستانی گەورەیە بەرەو دەچێت، لەکەی نەوەت شاعیر کەشیعریان ناردوە 23شیعر وەرگیراوە شیعرکانیش لەلایەن لیژنەیەکی تایبەتەوە کەلەتواوی شارەکانی کوردستانی گەورە وەرگیراوە هەڵبژێردراون ،لەم ڕۆژانە ناوی شاعیرە کان بۆ دەکەینەوە".
هەروەها ئاسۆد فایق دەڵێت" ئەم خولە بەناوی شاعیری کەرکوك و گەرمیان (شێخ محمدشەردەرەوە)دەبێت وەدیوانەکەی شێخ محمد چاپ دەکرێت و پێکەش بەمیوانەکان دەکرێت فیستیڤاڵەکەش لەشاری کەرکوك بەسپۆنسەری کاك سید کامەران کۆی کاك سید تاهر جەباری سەرۆك ئەشرەتی جەباری سازدەکرێت، فیستیڤاڵ بە ماوەی دووڕۆژ بەردەوام دەبێت ،کەمەڵە میوانێك لە نوسەران و هونەرمەندان لەکوردستانی گەورەوە ئامادە دەبن".
ئاسۆد فایق زیاتر گووتی" لە فیستیڤاڵەکەدا جەندین پانێڵ و کۆڕی تەدا ئەنجام دەدرێت وەهەشت شاعیری تایبەت وەك میوان شیعر دەخوێنەوە،ڕەزلەنان بە چەند هونەرمەندەك و نوسەرێکی گەورە ئامادەکراوەو پێیان ئەدرێت، هەرلە فیستیڤاڵ ڕەزلەنان پێشکەش بە کەمەڵەك کەسایەتی کەمەڵایەتی، لەدەسپێك و کۆتایی دووئاهەنگی تایبەت سازدەکرێت بەمیوانەبەڕێزکان لەلایەن جەند هونەرمەندێکی بەناوبانگ".
لە کۆتایدا (ئاسۆد فایق)سەرکی فیستیڤاڵی شیعری مەلای جەباری بۆ ڕاگەیاند: فیستیڤاڵی شیعری مەلای جەباری بەخزمەت کردنی فەرهەنگ و ئەدەبی کوردی بەردەوامی هەبێت ساڵانە لەشاری کەرکوك، سازدەکرێت.لە مانگی داهاتوو فیستیڤاڵەکەدا بەرەودەچێت"

ئا- کامەران حاجی ئیلیاس

لە جیاتی سیستمی تەکنەکرات ، سیستمی تەنکەرەکرات.. نەوزاد بەندی

لە هیچ ووڵاتێکا ، لە هیچ هەرێم و شار و گوندێکی ئەم دنیا و ئەو دنیایشدا ، نییە و نەبووە و نابێ بە شەو و ڕۆژ ، لەیل و نەهار ، تەنکەرە پتڕۆڵ و نەفسا ، شەقامەکان داگیر بکەن و بەرەو دەروازە سنووریەکان مل بنێن ..بە ماندوو بوون ، بە تەرخواردن ، بە کۆتایی ،هەتاهەتایی ، بە دوکەڵی شین و ڕەشی خستەوە ، بە هەزانی بەزار کارەوە ، ئەم تەنکەرە ساحێب نادیارانە ، دەن و دەڕۆن ..جارێک تەنکەر وەردەگەڕێت و دووسێ ئوتومبیلی داماو لەگەڵ خۆیدا گە دەگرێ .. جارێ تەنکەر لەناو تونێلەکاندا دەتەقێتەوە و بە چەندین ڕۆژ ڕێگای نەوان شارەکان دادەخرێت ..جارێک تەنکەر تلەر دەبێتەوە و پتڕۆڵەکەی دەژێتە ناو ڕووباری ئاوی خواردنەوەی شار و هەتا چەند ڕۆژێک ئاوی خواردنەوە لە هاووڵاتیان قەدەغە دەکرێ .. جارێ ئوتومبیلی مامۆستایەک ئەچێ بە ژێر تەنکەرەکا . . جارێ تەنکەرێک ستەپی دەپچڕێ ، ئیزێک ئوتومبیل وەران دەکا . . ئەمانە هەوداوی ڕۆژانەن و هیچ لایەن و کەسێک خەی ناکات بە خاوەنی و بووە بە شتێکی ئاسایی ..لە کاتێکدا دەیان و سەدان ڕۆژنامە و کەناڵی ئازاد و نائازاد و سەبەر هەن و .. چەندین فڕۆج پەیامنێر ، پزیشکی هەڵبژێرداوی بکا ، پەنجا مایکی ڕێنگا و ڕێنگ وەکو ئایسکرێم لەبەردەم نەخۆشەکەدا قوت دەکرێنەوە .. تەماتە لە بازاڕدا گران بە ، لافاوی ئایسکرێمەکان دوکانێ و دوکان دەکەن ..موچە لە بەغدادەوە تا دەگاتە کوردستان ، گۆڕەوکەی مایکە ڕێنگاوڕێنگەکان وەک گەڵەگورگ بە دوایەوەن ..

ئەرێ بۆچی حەکیمەک چارەسەرێکی ئەم تەنکەرانە نادۆزێتەوە ؟ کەرەنا و ئەنفلەنزای مریشک و سارس و بەراز گوزشتن و .. پەتای تەنکەر لە زیاد بووندایە ، ئەرێ قاکسینێ ، ئەنتی بایۆتیکێ ، تیشکێ ، MRIێک نییە بە چارەسەری ئەم تەنکەرانە ؟

ئەرێ ئەم تەنکەرانەی باڵیان بە دروست ئەبێ و شەقام و گیانی هاووڵاتیان ڕزگاریان ئەبێ لە دەستیان ؟ کەی وەک دیناسەرەکان

ئینقیراز ئەکەن و وەک چاخی دیناسۆرەکان ، چاخی تەنکەرەکان ئەبە
بە مەژوو ؟ کەی مەکینەیان هەئیسە ؟ کەی شەفەرکانیان ئائەکەن بە
هەندەران ؟ ئەرە کەی خەرخوایەکی سکەندنافیی دەرگای مافی
پەناهاندەیی بە تەنکەر و شەفەرکانیان دەکاتەوە ؟ ئەرە کەی ئەم
پتەتە نەفرەتییە تەواو دەبە ؟ کەی نەفسا ئەکسپایەر دەبە ؟ ئەرە
کەی ئەم خاوەنە نەناسراوانە تەر دەخەن ؟
شەقامەکان هەموو وەک هەویری پیتزا ، چاڵ و چۆ و وەران بوون لە
ژێر پێچکەی هەزاران تەنکەری 36000 لیتریدا .. هەوا و ئاو و ژیانی
هاووڵاتیان وەک تونی حەمام ڕەش و قەزەون و تاڵ بوون ..
لەدوای ئەوەی خەڵکەکە ، لە سیستمی میلیتاریی دەنکیشۆتیی بەعس
ڕزگاریان بوو ، خەونیان ئەوەبوو سیستمی تەکنەکراتی بێتە ئاراوە ،
کەچی سیستمی میلیشیاگەری تەنکەرکرات هاتە ئاراوە …

تەنکەرە نەفسا ، نە ئەوەیان هەیە و نە ئەخیر ..
هەر ئەوەیە و .. کەس بەی نییە بڵە لەل .. ڕۆژانە قوربانییەکانی
تەنکەر ئەکرێن بە ژێر خەڵەوە و ئەڵقەن قەزا و قەدەر …قەزا و
قەدەر ..
پێشنیار ئەکەم لەمودوا هەر وەفدە بێتە کوردستان ، لە جیاتی گوڵ
، چێپکە دۆلاری خوەناویی لەسەر گەڵەی شەفەری تەنکەری وون ، تەنکەری
ساحێب نادیار ، دانە … پێشنیار ئەکەم مەنەمەنتی تەنکەری وون
دروست بکرێ و تیایدا وێنەی قوربانیانی تەنکەر هەڵواسرێ ، کە لە
قوربانییەکانی کیمیاوی و ئەنفال نزیک بێتەوە .. لە قوربانییەکانی
تاوەری بەهەزکردنی تەڵەی مەبایلی ناوشارەکان نزیک بێتەوە …

((هەتا ڕۆژی قیامەت دێت و نایە
لە دووری نامە شەرحی ماجرایە
لە ئاهـ و ناڵەیی پەروانە خەوفە
کە تە بگرێ خودا ئەی شەم بە بایە
دەمت دەرمان، تەبیب تە، من بریندار
دەسا بە حاڵی من تەدبیر و ڕایە)) – وەفایی –

نەوزاد بەندی

سێ ناتایەکی بۆ ناونیشان..
ستیڤان شمزینی

مەشکم بووەتە قوتوویەکی ژەنگاویی
لەوانەوە لە جەستەی ئەو گوڵە وەریوانەی
هەناسەی ژەهراویی ژیانیان هەڵمژی
هەی، ئەی ڕەبواری شکەت
چیتر بە دوای هەقیقەتدا مەگەڕێ
هەقیقەت جوجەڵەیەک بوو
چەقۆی درێ خواردی
هەندێ بەخت بە زەوی مەگرەوە
بەرچاوی تۆی جاجاڵکە گرتوویەتی
ئەو ئاسمانە بەرینە بە تە چی
گەر ئەستێرەیەک گەرانیت بە نەبێت؟
چی لە کتێبەکانی حیکمەت دەکەیت
گەر شێتخانە لە چارەی تە نووسرابێت؟
تازە ژیان چیتری ماوە پێتبەخشێ
کە منداڵی لە زەوت کردیت و
بە ریشکەی ماش و برنجییەوە
خزاندیتیە لیتاوی مەنفاوە؟؟

تە بە سوراوەکەت
ژیان تەخ دەکەیتەوە
من بە فرمێسکەکانم
مردن کاڵ دەکەمەوە
تە شوێنەواری ئازارەکانت دەسڕیتەوە
من زەمانی گریان دەنووسمەوە
تە بەرچنەیەک لە تیشک کەدەکەیتەوە
من دارستانێک لە بڕووسکە دەوەنم
تە سەرنجی ئەو دڵۆپە بارانانە دەدەیت
خەیان دەدەن بە پەنجەرەی دەتدا
من سەرقاڵم بە بەمبارانکردنی
قەڵا تاریکەکانی تەنهاییەوە
تە خەریکی نامەنووسینیت

من سەرقاڵی خوێندنەوەی نامەکانت
تۆ نووسیووتە
چەند پۆ کابووس
ئەو جیهانەی بۆتاڵ
لە خۆشەویستی
من ئیتر دەستەوەستانم
خەم بەهەمەوە

ئازارەکانم هێندە ڕوون و جوانن
ڕەنگە خودا
کەمانەکانی بەهەشتیان پێ بازنەتەوە
ناوەڕم زەردەخانە حەزینەکانم
ئاشکرا بکەم
نەکا خودا
پێغەمبەرەکی دڵشکاوی
پێ بخاتە پێکەنین
شەوەی بریندەکانم هێندە قژەنگن
خوداش نازانێ
شوێن پەنجەی کام شەوەکارێ
هەستەکانم هێندە داگیرساو و گەرمن
ترسم هەیە لێم بدزم
بە تواندنەوەی بەستەکەکان
جنونەکانم ئەوەندە نوێباو و جاحێن
دەی پیری عەقڵ
سەرلێنوێ گەنج دەکەنەوە
لەگەڵ ئەوشدا پەی لێ دەنێم
چەندان غەمم
لە هەناوی شیعردا حەشارداوە
هەزاران فرمێسکم
لە باخچەی پشتەوەی چاو ناشتووە
عەشقەکی گەورەشم
لە دڵکی بچووک پەستاوە

تێبینی: کەی ئێم سەناتایانە لە نێوان مانگەکانی دیسامبەری ٢٠١٨ تاکو مارتی ٢٠١٩دا نووسراون، لە سەرەتای ساڵی ٢٠٢٠یش بە لە کۆ شیعری (سەناتای خۆشەویستی) لەلایەن ١٧٨-٢٢٨ بەشەوەی کتێبی کاغەز

چاپکراون و لە سەرتاسەری هەرەمی کوردستان پێش هاتنی کەرنا ڤیرەس مەراسیمی بەاوکردنەوەی بۆ ئەنجام درابوو.

خەشم دەوێ.. شەمال بارەوانی

خەشم دەوێ
خەشەویستی ئازادیخوازێک
بۆ سەورەکەی
پابەندم پێتەوە
پابەندی بارانێک بۆ هەورەکەی

خەشم دەوێ
خەشەویستی نازیزمێک بۆ فیکرەکەی
لەوەردی عیشقدام و
پابەندم پێتەوە
پابەندی دەروەشێک بۆ زیکرەکەی

خەشم دەوێ
خەشەویستی دیلەک بۆ سەربەستی
بەزارم لە دووریت
بەزاری گرتیەک لەو زنجیرەی هەردوو دەستی

خەشم دەوێ
خەشەویستی شاعیرێک بۆ چامەکەی
پابەندم پێتەوە
پابەندی نووسەرێک بۆ خامەکەی

خەشم دەوێ
خەشەویستی ستالین بۆ ستەمەکەی
پابەندم بێتەوە
پابەندی یاریزانێک بۆ گەمەکەی

بەزارم لە دووریت
بەزاری خەمبارێک لە خەمەکەی

ڕەقم لە ڕەقتە
بەڕەد ڕەقی
کازیۆی سپەدەیەک لە تەمەکی

خەشم دەوی
خەشویستی لەکە بە نەرمیەکی
بیزارم لە نەهاتنت
بیزاری مانگی تەممووز لە گەرمیەکی

خەشم دەوی
خەشویستی کەترەک بە هەڵانەکی
بیزارم لە بیزاریت
بیزاری عاشقەک لە ناپاکی و جەهەڵانەکی
پابەندم پێتەوە

پابەندی جووتیارەک بە زەویکەڵانەکی

خەشم دەوی
خەشویستی ماسیەک بە ئاو
پابەندم پێتەوە
پابەندی گوبەبەژەیەک بە هەتاو
بیزارم لە بیزاریت
بیزاری کەپیتالیستەک
لە ماركس و لەنین و ماو

خەشم دەوی و پابەندم پێتەوە
وەک پابەند بە مەڕەقبوونەکی بودا
خەشم دەوی خەشم دەوی بەڕەد خودا

شەماڵ بارەوانی

نامەیەک سەبارەت بە دادگایی

تاوانبارانی ئەنفال

751 کەسایەتی بنەماڵەی ئەنفال و شەهید و قوربانی کیمیاباران و پشمەرگەی دێرین و چالاکوانی جینۆسایەد و نووسەر و تۆژەر, پەرلەمانتاری خانەنشین و تێکۆشەری دێرین, کەسایەتی سیاسی و جەماوەری داوی دادگایی تاوانبارانی ئەنفال دەکەن , واژەیان لەسەر نووسراوی ناو کۆنگرەوە , داوای دادگایی تاوانباران دەکەن ئەگەر سکاڵا لە دادگاکانی عێراقیش بجوڵێنرێت , هەرچەندە دوای ئەنفال و هەڵەبجەو جینۆسایدی بارزانی و فەیلی نابوایە قەت بە عێراق بگوترایەتەوە, چونکە بە ئومێد بوونە لە دەسەڵاتداران و پارت و لایەنە سیاسییەکانی کوردستان , بە شێوەی گشتی دڵداری لە گەڵ تاوانباران و بنەماڵەکانیان دەکەن.
لێرەوە داوا لە هەر پارێزەرو کەسێك دەکەین هاوکار بێت لە گەیاندنی سکاڵاکە , هەر تێچوویەکیش هەبێت بە پێشکەش کردنی سکاڵاکە بۆی دەگەڕێنینەوە لە گیرفانی خەمان .

تکایە سەرنجەکانی خۆتان بنووسنەوە, بە تایبەت ئەوانەی بە نووسینی ناویان پشتیوانیانی لە هەڵەمەتەکە کردووە ..... ببنە پارێزەری خەبەخشی سکاڵاکە, کەسوکاری قوربانیان ئێوەش بەس بڕەنگی ببنە سکاڵاکەر بە سزادانی تاوانباران

((هەڵەمەتی بە دادگاییگەیاندنی تاوانبارانی ئەنفال..بە یادی 2024ی ئەنفال، لە دادگای عێراقی..ناوی خۆت لە خوارەوە بنوسە))

1-عەلی مەحمود محەمەد چالاکوان لە بواری جینۆساید
2-نەزیر عەلی ئەبوزەید، ڕۆژنامەنوس، دهۆک
3-ڕەبین شەمامکی پارێزەر هەولێر
4-کامه ران محمود محمد
5-فائق شفیق حسین
6-ئارام کەمال، چالاکوان و ڕۆژنامەنووس (سلێمانی)
7- نەجمەدین فارس حسن نوسەر و مارکسیست
8-کاوە مەشد
9-مەهدی جاف. شانەکار
10-یوسف جوهر حمد صالح
11-دلێر زاهیر نادر
12-عەبدوڵا گەران ڕۆژنامەنوس
13-دەوڵن مەعروف، نووسەر.

14-سەهراب رحمتی
15-فاروق شێخ عمر شەونامەنووس
16-نوروزعلی عبدلـلە/خانەشین
17-هەڤاڵ عەبدوڵا ئیبراهیم
18-هاوڕێ هێژار پ م دەرین
19- عبدالقادر محمد حسین
20- صابر جعفر علی
21-ئازاد محمود قادر چالاکوان ی مەدەنی
22-هەردی مەهدی مامەستای زانکۆ
23-سەربەست ڕەسوڵ
24-کەمال حسن ڕەشید چالاک وان
25-ئاسۆس مەحموود
26-مریم کریم / کارمه ندی ته ندروستی
27-غەمبار جوهر احمد
28-فاخرنامق حمدامین
29-جەگر جەواد ڕەشید، خوێندکاری زانکۆ
30-سلمان داود کریم
31-دلـیر محمد نوری
32-سردار ئەحمەد ساڵح
33-بەستون حسەن احمد / خاوەن ٢٩ ئەنفال
34-ئاسۆ کەرکوکی
35-بەختیار خچر عبدالـلە
36-لارزە بەکر
37-چیمەن مەحمود بەمبا
38-ئەیوب فایەق – کەنەدا
39-ریاز کاکە شین شریف امین (کرکوك) تکساس امریکا
40-زرار فازە
41-کاروان حسین
42-ڕەمان عەبدوڵا
43-سەرکەوت مەجید تارە – فیلمساز
44-شەهش حمید حمزە
45-هەمن مەولود – نووسەری بواری جینەساید
46-لوقمان موستەفا
47-دیاربەرزنجی، نووسەروچیرۆکنووس
48-کاوە حسن پەشمەگەی دەین
49-عمر احمد ڕەسول. پارێزەر
50-ڕەستەم بەرواری کاری تەندروستی

51-ئالان هەمووان. فیلمساز
52-کۆژان نوری/ نوسەر و چالاکوان
53-ئەبوار کامیل ڕەشید
54-سعود هاشم
55-خەبات جەمال ئەفعەت
56-لالە کاکە خان
57-زرار ئەزیز
58-ئاسۆس هەردی
59-خەبات ئەمین
60-هەردی عبداللە/ کوری ئەنفال/ ئەژنامەنووس
61-هەمەت کەریم محمد/
62-ابراهیم ئەمین
63-بانوو هەلەبجەیی. چالاکونی بواری مافەکانی ژنان
64-سەرکەوت محمد
65-ئیدریس محمد
66-هەوراز ئەحمەد -ئەژنامەنووس
67-لوقمان محەمەد
68-ئەنوەر نامق کەرکوکی
69-زانکۆ سەردار، ئەژنامەنوس
70-کاروان احمد عبدالرحمن سەرنوسەری ئەژنامەی بابەتووشۆ بۆ پرسی جینۆساید
71-محسن حسن شەروانی
72-سەیدەتا ئەژنامەنوس
73-صابر اسماعیل پیشمه رگه ی دیرین
74-بەرزان حسەن ساڵح: مامۆستا
75-سرکوت محمد خچر
76-ستارە عارف- نوسەر و ئەژنامەنوس
77-شامل قادر
78-شادی سەمەد
79-فەریدون بەوار-ڕۆژنامەنووس
80-بەستوون فەتاح
81-نەوزاد عزیز خدر
82-کاروان سەعید،
83-سیروان سەلیم، خوێنەر
84-قانع خلیل
85-بەکر ئاییی شاعیر و ڕۆمان نووس
86-سەلاحەدین ساییی …. ڕۆژنامەنووس

87-عوسمان محەمەد /خانەنشین
88-زاهیر عمر
89-شکراللە حمدئەمین سەعید
90-لەزان بکر ـ کەیە
91-مەلا تەحسین گەرمیانی نوسەرو ڕۆژنامەنوس
92-مقفر فاتح شکور مهندس حکومی
93-چالاك محەمەد/ سوید
94-ئیبراهیم نامە
95-سلام عبدالله نووسەرو ساستەمەدار
96-شوان حەمە. نووسەر و ڕۆژنامەنووس
97-ابوبکر حسین مستەفا
98-قادر ئەلیاسی
99-مەجید جنیکانلوو
100-مستەفا کەریم مستەفا
101-ئاراز نجم
102-عدنان محمد حمەصالح
103-جمال عبدولڵە
104-محەدین ڕەشید
105-ەزگار عەلی حەمە بچکەل/ەزگارە سوور
106-دیاری محمد ولی
107- کەژال عەلی نوسەر و شاعرو چالاکوان بەرسی ڕکخراوە دیموکراتیەکان سویسرا 108-هردی علی قادر
109-ته یمور عبدالکریم
110-اسعد عزیز
111-ستار غریب کرکوك
112-کاک ئەحمەد سەعدی مەخمور
113-هەدیە محەمەد صالح
114-د .هیوا جاف (سلەمانی)
115-محمد عبدالله حسن مامەستا/هەولێر
116-خیراللە عبداللە شێخ احمد
117-هەورامان عەلی نوسەر -فنلەند
118-جرجیس صالح سعید
119-مەنسوور خالید عەبدوڵا
120-عباس رسول محمدامەن
121-محمد علی لفتە
122-جبار ستیف ُپ دەرین کرکوك
123-م. عەلی پەرلەمان

124-عدالت احمد .فەرمانبەر
125-سەروەت کەیی – لەندەن
126-جانی دیلان، هونەرمەند و ڕۆژنامەوان- ئەمریکا
127-جەگر عمر کاوەش
128-سالار ڕەشید/ سویسرا
129-پەری تاهیر، چالاکوانی مەدەنی – ئەمریکا
130-هەردی شکر محمود, هەولێر
131-احمد حمدامین اومر
132-ئەحمەد سەعید
133-بەهزاد موحسین.. چالاکی مەدەنی
134-غازی ڕفعت
135-عادل حاجی
136-سنور محمد
137-بەندی لقمان نادر کوەه ئەنفال کەیە
138-هەژار ئەمین
139-ڕەنج ڕەوف
140-عبدول علی ئەوڕەحمان
141-حمزە قاسم علی چالاکوان لە بواری جینوساید
142-سفین عباس البستانی
143-شارەگا ستار خالید
144-ەزگار عەزیز
145-سابیر عبدالرحمن عولا هەولێر
146-احمد عارف
147-حاجی ئەنوەر پ دەرین و چالاکوان
148-گەڤار احمد- ڕۆژنامەنووس ـ لندن
149-محمود محمد
150-ەزگار باهیر عارف هونەرمەند سلەمانی
151-مام فەرهاد چالاکوان کەنەدا
152-محەمەد خەیروەا ئەمین ئەمانیا
153-جەماڵ ئاغجەلەری
154-کاوە ئەمین ڕۆژنامەنوس سلەمانی
155-موفق رسول محمد موڤف حکومی
156-نیاز سعداللە عبداللە مامەستا هەلەندە
157- هەژارجاف
158-رزگار شوانی پ دەرین و ڕۆژنامەنووس سوید
159- خالید شەیدا نووسەر و شاعیر و دیزاینەری هونەری شەوکاری
160- م لەزان حسن پەشمە رگە ی دەرین

161-نەهرێ شەمسەدین ڕوسوڵ
162- ئاشتی عمر غفور
163-هەڵکەوت سدیق سالح مامەستا
164-فەرهەنگ هەڵبجەیی. مەنتەر و ڕۆژنامەنوس. ستێرک تیڤی. بروکسل
165-دیار بەکر
166-ڕزگار ئەمین ، شانەکار
167-سەلاح یاسین
168-عومەر ئەحمەد
169-سەران عەزیز نامیق
170-خەلیل محەمەد عبداللە
171-حەسەن بایز ئەحمەد
172-شەرکە محمود
173-عەلی لەیلاخ
174-ئەحمەد سەیدە
175-یوسف جوهر
176-اکرم مجید زه هاوی
177-حازم كوتك پەشمەرگەی دەرین, بنەماڵەی شەهید و نووسەر
178-نایلە حسین
179-باهر تاهیر
180-هیوا مجید
181-مەریوان زەندی/ پ. دەرین- هەولێر
182-هەڵاڵە شەوکەت لهەنی _ هەورامان
183-سەڵمان حسەن خدر
184-شەرکە محمد کورد
185-خدر حەسەن نەژاد
186-کاستڕە حەسەن
187-سەردار حەمید
188-د.هاورێ زەنگەنە .دەروونناس و مامەستای شانە / ئەمانیا
189-کاوەعبداللە
190-ئەحمد کریم ئەحمد
191-عوسمان مەحمود کانادا
192-کامەران ئارف
193-کاوە حەسەن
194-دلسۆز شفیق خلف داکوکیکار لە مافی مرۆڤ
195-شەخ عەتا محەمەد
196-هەژار گه نبی فەرمانبەر
197-شوان واحید شانەکار لە نەرویج

198-جەمال مەحمود پەشمەرگەی دەرین
199-ئەحمەد مەحەمەد
200-بارزان شەخ عوسمان
201-نەورەز زیندانی
202-نەورەز حسەین ساەج
203-بورهان هەژار – شەوەکارو نوسەرو هەزانڤان. بەرلین
204-هیوا جمال
205-عاصف کلهور – سوید
206-زیاد نوری رسول
206-چەنەر سیروان احمد ، چارەسەرکاری دەروونی
207-یوسف شوانی کاسب
208-فواد عبدالرحیم عبداللە
209-ڤاهیر رەسوە محمد احمد
210-گارق صباح عباس
211-کاوە عومەر چالاکی سیاسی و وەرگەە کەنەدا
212-خە بات خالد پ/م دیرین
213-هەردی احمد بریتانیا
214-هاورە جبار مەرزانی
215-انور احمد دیزاینەر
216-وەزیرە جلال چالاکوانی بواری جینەساید و خوشکی شەهید ئارام
217-هاوەە یوسف حەساری /پ.م دەرین
218-نوزاد خسرەو
219-نزار محەمەد
220-دکتور محمد بشده ری ده سته ی دا کوکی له زینزانیانی کوردستان
221-جەماە عەبدوەا
222-محمدعبدول علی زیندانی سیاسی
223-حەمە نووری عومەر کاکی
224-ئازاد محمود قادر سلەمانی چالاکوانی مەدەنی
225-هەڤرەس شوان چالاکوان هەولەر
226-هاوتا فارس محمود
227-نەوزاد محەمەد ، هەگبەی بنار
228-هاوکار فەتاح
229-هەدی چاوەە
230-شامیل قادر مامەستا و شاعیر/کەرکوک
231-ئایار سەید باقی هەەبجەیی ماف ناس و پەشمەرگەی دەرین.
232-هەرش عوسمان
233-گرفتار کاکەیی _کاریکاتەرست

234-کاوە عمر هیدایت
235-عاصی علی جعفر
236-جاسم غفور/ بەریتانیا
237-کنعان عوسمان
238-گه بالانی
239-ئاسۆ بیارەیی نووسەر و پ .دەرین سوئید
240-چرۆ خەتاب عومەر /کیمیایی بورای نەوت
241-اسماعیل قادر محمد چالاکی سیاسی
242-شەرش ئەمین چالاکوانی مافی مرۆف
243-عەبدوڵا حەمەد زیندانی سیاسی هەولێر
244-سەرکەوت کەریم عەلی ،سلێمانی
245-ڕێبوار سامی غەریب
246-ازاد شاکر
247-هیوا جاف
247-ئاقیقان بوکانی
248-ئالان هەمووان
249-محمد قادر
250-حمید خالد کریم / هاوڕێ وشیار پ دەرین حەسار
251-ازاد شاکر
252-کاوە عبداللە
253-مسته فا احمد محمد ماف په روه ر که ر کوک
254-شەهلا محمد احمد
255-بەختیار هەڵبجەیی هونەرمەند
256-عبدالخالق سدیق ڤەرمانبەر
257-هەژار احمد عبدللە.
258-نوزاد خسرەو .چالاکوانی مەدەنی
259-کەمەڵی هەقی بۆ پشتیوانی قوربانینی جنگ
260-سیروان احمد
261-دیرین عارف حمه امین
262-کامەران تەیب
263-جەماڵ عەبدوڵا بەریتانیا
264-دەشتی سەڵتەڵ زیندانی سیاسی سلێمانی
265-ئەحمەد سەعید هاوڵاتی
266-عوسمان مەحمودی(چەمەڵانی)
267-جەعفەر تیکانتەپە.
268-بەختیار ئەحمەد شێخ -پ.م. ی دەرین و چاڵاکوان ئەستا
269-عەلی ڕەزا

270-کەلسوم حسین
271-شەهلا محمد
272-شادی سەمەد
273-ئەسمان وسو
274-دلسوز شفیق زەنگنە داکیکار لە مافی مرۆف
275-کەچی عەلی سەعید چەمچەماڵ بنەماڵەی ئەنفالکراو
276-هیوا محمدامین
277-عەدنان کەچەر کوڕی شەهید نووسەر
278-ئەحمەد ڕەسول سوئید
279-ناسر تەها سلەمان
280-ئافتاو عزیز علی بنەماڵەی ئەنفال
281-ناجی عومەر ئیسماعیل
282-نەریمان ڕەشید پێشمەرگەی دەرین
283-نوزاد عمر علی
284-أسو هاشم پارێزەر هەولێر
289-ئاکام وەزیری ڕۆژنامەنووس
290-دلشاد صالح
291-بهزاد أحمد
292-فاتح مستەفا حەمەدئەمین
293-قاسم کازم حمە علی بنەماڵەی ئەنفال چەمچەماڵ
294-احمد محمود
295-لاوکە عاللایی
296-ئاسۆ ئەحمەد دەوڵەت سوئید
297-کارزان حمەجان محمدامین
298-کەریم ئەمینی
299-ئازاد سابیر ڕەشید
300-مامەستا شەرکو ساڵیی پێشمەرگەی دەرین
301-زەکی حەبیب
302-خچر گاهر خچر
303-مستەفا فاتیح عومەر
304-ئەمیر جمیل
305-رحمن خدر ابراهیم رسول
306-ئومەد ئەحمەد خدر
307-جوتیار کەریم
308-ئازاد غریب احمد
309-د. لانە کرمانج
310-سازان ئەحمەد محەمەد

311-ئیبراهیم سالەرحەد نووسەرو وەرگەر نەرویج
312-رەباز هاشم کوری شەهید
313-ئەحمەد مەجید بنەمالچەی ئەنفال و چالاکوانی بواری ئەنفال و پەشمەرگەی دەرین
314-سەربەست نەریمان کەریم رەژنامەنوس
315-فواد عوسمان تەها رەژنامەنوس و چالاکوانی جینەساید
316-ئازار سەرچاوی پەشمەرگەی دەرین
317-مەولود بابان
318-جەمال نەجاری
319-م.علی زەنگەنە کەسایەتی سیاسی
320-کارەخ اسماعیل
321-ئاوات سارەژ
322-ئاواره عبدالرحمن عولا
323-لالە کاکە خان
324-ەلان ممتاز نوری مامەستای زانکە
325-محمد امین سادق
326-شوکت محمد سالح
327-ەەهەە عبداەەە حمە
328-ئارام عزیزچالاکوان
329-توانا تەوەەیی
320-رەوف ابراهیم صالح صوفی- بەریتانیا
321-هەشیار مەلا عبدالرحمن تیچکەشەری سیاسی
322-هادی ئەحمەد ئەندازیار
323-صاحب نادر
324-کەچەر ەەشاد کوەی شەهید
325-حەمید نادر نووسەرو چالاکوان هەولەر
326-دەشتی بەرزەواری رەژنامەنووس هەولەر
327-دەشاد سعید محەمەد ەزگاربوی ئەنفال لە نوگرە سەلمان
328-حەمەسوار عەزیز–نوسەرو ەەخنەگر
329-شوقی عمر محمود
330-خرمان محمد رسوە
331-سەلام ەسوە قادر
332-ئیحسان عەبدوەا
333-پشتیوان سدیق
334-مەسعود سەمەدی
335-شریف اسعد حمد
336-ئیبراهیم عەلی

337-حیکمت فائق عارف پشمرگەی دەرین و بنەماڵەی شەهیدی کیمیاباران
338-ڕەباز تەها ئەنوەر
339-هاژە سلیمان مستەفا ئەندامی پەرلەمانی کوردستان خولی پێشوو
340-عدنان اسماعیل
341-هاوڕێ حمە
342-ئیبراهیم هەورامانی شاعیر و نوسەری بواری جینەساید
343-فوزیە عباس خلیفە
344-هەژار سولەمان
345-نەجات جەبار هەڵەندا پێشمەرگەی دەرین
346-فرمان فاتح شکور
347-کازم احمد ئەمانیا
348-زەردەشت کاوە نادر
349-شادیە سلیم
350-کەمال کاکل حوسێن
351-بوکان عبدالله پارێزەر
352-نەجمەدین فارس حسن
353-برهان محمد ،هونەرمەند
354-سیروان قادر
355-دکتەر عبدالڵە دادیار
356-ئازگار سعید محمد فقی
357-سروە عوسمان مستەفا ـ نووسەر و شاعیر
358-ڕەبین رسول علی عزیز
359-ئازگار شێخ ساڵح
360-بسام عمر
361-نوزاد عبدالباقی سعید
352-زاهیر ابراهیم
353-عیسا حوسێن .. شاعیر هەوڵێر
354-چیمەن عمر
355-سامی حاجی حەمەد
356-ئاریان ئەکرەم ئەحمەد
357-خالید سلەمان نووسەر
358-باهەز شوانی
359-شاخەوان حەسارى پێشمەرگەی دەرین
360-جەزا ئەحمەد فارس، مامۆستای زانکۆ
361-صابر جعفر علی پ دەرین
362-شەش شهباز

363-سەهراب اسدللە
364-ئەنجام فتاح
365-جەهانبخش خالدی
366-بەوا عەلادین مەحمود
367-ەوقمان مەلا قادر
368-یوسف محمود
369-لقمان علی حسین
370-عەلی عەبداڵا
371-عیمان صالح گه
372-سمکۆ ع. مەولود
373-هەمن جوهر احمد/ کوێ ئەنفال
374-علی محەمەد ئەمین
375-فازل عەباس چالاکوان هەولێر
376-ده سته ی دا کوکی له مافی زیندانیانی سیاسی کوردستان محمد بشده ری
377-سعید حمەفرەج قادر
378-خەشه وی مەلا محمود
379-بەختیار محمد صالح
380-بەهار عەلی چالاکوانی مافی ژنان هەولێر
381-گەران ساڵح پەشمەرگەی دێرین و شاعیر گوندی حەسار
382-هەرش عومەر
383-نەوزاد وەلی عارف
384-شەرزاد شەر، شوان شەقاوە، پەشمەرگەی دێرین!
385-انورحمە لاو تاقانەی ئەنفال گەرمیان
384-کەچەر عەلی رەژنامەنوس
385-عماد محمد بنەماڵەی شەهید کەرکوك
386-بارزان رشید محمد
389-سەعید مەهری
390-محمد سید رەژنامەنووس کەرکوك
391-هیوا حسن علی
392-ئاڵا حسن مولود
393-گەران مەرکی
394-ئیبراهیم عومەر
395-سەربەست محەمەد ئیسماعیل
396-ازاد محمد
397-هەمن مصگفی اسعد (باوکم و برام و مامە و سێ ئامەزام) ئەنفالن.

398-ڕۆژگار منصور ڕەحیم
399-هێنگاو هاشم ڕۆژنامەنووس
400-ئارام محەممەدیان
401-ڕەنج ڕەوف
402- زێتێ ئیسماعیل چالاکوان هەولێر
403-ئومێد چاوشین ڕۆژنامەنووس
404-یوسف علی شریف چالاکوان مەخمور
405-جلال محمد رشید
406-عومەر فارس عەزیز ڕۆژنامەنووس
407-ڕێکارێ مزویری نووسێری بواری جینسایید
408-سابیرعەلی
409-ارسلان اسعد کوخێ رسول
410-سید یق لوستانی چالاک وان سلێمانی
411-هەڤخانێ قینی
412-محمد رسول محمد
413-عبداللێ حمێ عبداللێ
414-کەمپەینی داکۆکی لێ پرسی ئێنفال
415-هاوڕێ پشتەویپشمەرگەی دەرین و کەسوکاری ئێنفال
416-سێ کین جێ وانمێ رد
417-هێژار صباح عیمان چالاکوان و ڕۆژنامەنووس ئەمریکا
418-عمر محمود
419-کاوان بێتیمار
420-ناسك حسێن
421-هێندرێن ئەحمەد / ڕۆژنامەنووس
422-کاردێ صباح عبداللێ
423-صابر عبداللێ
424-بەختیار ئاکەیی
425-جگر جواد ڕەشید
426-ئاسو حمید پاریزەر
427-ڕابەر ڕەشید – ڕۆژنامەنووس و پ.م. دەرین – کەرکوک
428-دلێر محەمەد شەریف /ئاکێ پەرلەمانتاری خانەنشین و هونەرمەند
429-د رابعه چالاکوان و پزیشك خانەقین
430-هێڤا عەبدوڵا
431-ئاکێ ئاکەیی/ نووسەر و پشمەرگەی دەرین
432-عبداللێ صابر سعدون، (رزگار حەساری) فۆتۆگرافەرو پشمەرگەی دەرین...
433-بەوا ئەسعەد ڕۆژنامەنووس

434-دلشاد رمچان
435-ئەحمد کەمەنیست
436-وکاف زیباری
437-تەها حەمید مامشەیی.
438-پشتیوان کریم گەلالی ئەمانیا
439-هوشەنگ باباعلی اسماعیل/ پێشمەرگەی دێرین
440-حەمە هاشم – شۆڕکار
441-هەمن بابان ڕۆژنامەنووس
442-بەکر تەیفور ڕۆژنامەنوس
443-دلێر علی ئەحمەد
444-ئەنوەر ئەحمەد ڕۆژنامەنووس
445-کاکی کەریم چالاکوان سویسرا
446-کمال ئانیە
447-بایەزید کەریم چالاکوان هەولێر
448-کاروان حسین / پیشمەرگەی دیرین
449-ئەناز هاشم بنەماڵەی شەهید
450-کاکەزیاد حمد عبداللە
451-ڕەزان ساڵح ، توێژەر و شانەکار
452-نەوزاد شوانی نووسەر
453-هەڤە محمود حمدأمین
454-هیوا ئەش پێشمەرگەی دێرین و زیندانی سیاسی
455-ەوناک محمەد نجم چالاکوانی ژنان سلیمانی
456-هاوڕێ کریم
457-حەمە سەعید زەنگنە چیرۆك نووس و نووسەر کرکوك
458-گەران نامیق شانەکار
459-ئارام بەگدی پیچشمەرگەی دیچرین و کەسوکاری ئەنفالکراو نەرویج
460-نەهرێ عەلایی /ئەژنامەنووس و چالاکوان
461-مەهدی جاف. شانەکار
462-ریبین صباح عبداللە چالاکوان و پاریزەر
463-لەزان ڕەشید مغدید
464-هیوا شوانی پێشمەرگەی دێرین
465-زرار مه لا گجکه پێشمەرگەی دێرین
466-یووسف مەنتک نووسەرو ئەژنامەنووس / ئەمانیا
467-فریا مناف
468-شکرانلە حمدئەمین سەعید
469-ئاسۆ فەقێ چالاکوان نەرویج
470-ئالان تەفەق

471-عومەر خدر کاکیل فۆتۆگرافەر و کۆی شەهید
472-سەرکەوت خدر
473-فەریدون عبدول
474-عەلی شوانی
475-کاروان عەلی عەبدوڵا
476-عەبدوڵا ئۆژی..خوێنەرونووسەر..
477-هاوڕی سەعید
478-گەردە مامەحەمە خوشکی شەهید و ئینفال و شەهیدی قەڵەم
479-کوشاد حمە سعید وەرگێڕ و نوسەر
480-علی خدر
481-ڕەنج گاهر علی ئەفەندی چالاکی سیاسی سویسرا
482-حویز عبداللە
483-ئاسۆس هەردی نووسەرو ڕۆژنامەنووس و پێشمەرگەی دێرین
484-ماهر محمد غفور
485-سیروان حمەخان
486-هیوا سابیر
487-ڕاستی احمد
488-سەردار عومەر
489-محمد مشیر پێشمەرگەی دێرین و شاعیر و نوسەر
490-کاوە حسن پێشمەرگەی دێرین
491-ئەحمەد قادر بایز
492-ئەحمەد عەلی کریم برای ئینفالکراو
493-جەمال شوشە پێشمەرگەی دێرین
494-سالار سیامەند مامەستا ـ هەولێر
495-سربست کاکی
496-دڵشاد رزاق رسول. دڵشاد کاوانی. نووسەر.
497-تاهیر ڕەحیم -نووسەر- ئەمانیا
498-سەربەست یەدا پێشمەرگەی دێرین و زیندانی سیاسی
499-خالد حەسەن مەحمود
500-کوردە سالح / پێشمەرگەی دێرین. بەرپرسی حیزبی شیوعی هەولیر.
501-هیمن صلاح
502-مەحمود موراد تەکۆشەری دێرین هەڵەبجە
503-محمد عبداللە عیمان
504-عبدالخالق محمد حمد امین/ پێشمەرگەی دێرین
505-شەروان عوسمان/کۆندا
506-جەمیل شوانی پ دیرین دانمارك
507-پە روا دە ولە ت

508-ئاشتی ەسو
509-لقمان احمد كريم
510-سەفين ئيسمايل
511-ئارەز دارا پوور تەكەشەری دەرين
512-تەفيق حمه محمد
513-عەبدوڵا سەمان (مەشخەڵ) شاعيرو نووسەر كەنەدا
514-فەرهاد كەريم عبدوڵا
515-قاهير ڕسول محمد احمد
516-جلال حميد روستم
517. هاوكار جەلال كەريم
518-ەنكار ئەحمەد پەشمەرگەو تەكەشەری دەرين
519-كەرەم كاكەوەيس
520-ئاشنا مەجيد كاكە
521-تەيب كاكەيی
522-محمد عبدالله
523-كاروان كريم احمد برای شەهيد
524-نجيب خدابخش
525-هاورێ سعيد
526-حەميد ئەبوبەكر ئەحمەد بەدرخان ڕۆژنامەنووس
527-تاريق محەمەد ئەمين
528-سفين محمد هينی
529-د.ەزگار ەنجەە
530-كمال زنگه نە
531-لوقمان قادر تەها پەشمەرگەی دەرين
532-دانا سەمەد ….كاسب
533-ئەحمەد زامدار
534-پەزان محسن
535-عوسمان قادر ئەحمەد
536-لاوەن قادر حاجی كاكە
537-بەيار حيدر جبار
538-بەندی لقمان نادر كۆه ئەنفال
539-مصگفى أحمد محمد نورى/ حقوقى /كركوك
540-يونس ڕسول مينەزادێ
541-بدرالدين حمەصالح مامەستا هەولێر
542-هەرش نوری محمد
543-فازێ عوسمان فەقێ عەزيز زيندانی سياسی سويسرا
544-سەنگەر صبری مجيد شقاوێ

545-عوسمان غەریب محەمەدئەمین تەکەشەری دەرین
546-عبدالله علی محمد دارتاش
547-فوئاد بابان
548-عبدالرحمن کریم مەلازادە مامەستای خانەنشین
549-قاهیر ەسوە محمد احمد
550-مهدی نامق کریم
551-لقمان صدیق رسول کوی شەهید و تەکەشەری دەرین سلەمانی
552-کەریم مەرەسەنە
553-چەمان احمد محمود
554-توانا ئەحمەد
555-شاەاو مورتکە پ دەرین
556-کەمان بهادین نوری سلەمانی
557-مەریوان مامە عەلی
558-رەبوار محەمەد
559-میراو ئازگەیی
560-شەرزاد خدر
561-عیماد عەلی زیندانی سیاسی ئەەمانیا
562-عبدول علی ئەوەحمان
563-شاخەوان شەەش لەکەلەری بواری جینەساید کوری شەهیدی سەرکردە دانمارك
564-ئەبو شهاب حەساری
565-بەختیار چاوەە
566-هەرش حەبابە گەورە
567-جاسم خەلانی پیچشمەرگەی دیچرین سوئید
568-حەسەن مارف
569-حواس مه لازاده
570-کاوەس عبدالله
571-ئیدریس شەخە تەکەشەری دەرین هەولەر
572-ناقم عمر
573-گوەاەە ەەزا سالح سەرکی ەەکخراوی ژنانی کورد و ئیتاەی خوشکی شەهید
574-جمال ەە شید ده باغ
575-نازم عوسمان.کەمنیتەی کورد لە ئیتاەیا
576-نەورەز شەریف
577-ئومەد بابان نەمسا
578-برایمی کاکەحەمە
579-کمال میرزا / سلەمانی .

580-مەهدی حەسەن خدر
581-سامان سلیمان
582-عومەر هەنگاو
583-نەریمان ئەمین
584-خەشناو شەر
585-سیروان امین چالاکی سیاسی فینلەندا
586-د. محمد کیانی ئەندامی پەشووی پەرلەمانی عەراق و تەکەشەری سیاسی
587-چالاک زەنگە نە ە پیشمە رگە ی دیرین
588-کمال حسین ـــ خانەنشینی پەشمەرگەی دەـــــــــــــــرین
589-بیان تاهیر
590-هاوژین حەمە ڕەشید/ بەریتانیا
591-کمال شوانی
592-عەباس نادر قادر-نووسەر -هەولێر
593-بەختیار مستەفا قادر ڕۆژنامەنووس و چالاکوان سلەمانی
594-جاسم غفور/بەریتانیا
595-فارس عزو فرنسیس سیاوش.. پەشمەرگەی دەرینی حیزبی شوعی عیراق…
596-تارا ئەحمەد/ سوید
597-هیوا سەید سەلیم کوێی شەهید و نووسەرو چالاکوان
598-جەگر جەواد ڕەشید، خوەندکاری زانکۆ
599-فائزە فەاد – زەردەشتیانی کورد
600-دیاری محمود چالاک
601-کمال میرزا حسن
602-نزار عقراوی تەکەشەری سیاسی بەریتانیا
603-سیروان نجم الدین جلال
604-بەختیار کەمال جبەائیل / خانەنشین
605-جه مال مه حموود-که نه دا
606-لوقمان محەمەد
607-سیروان محەمەد
608-قومری سالح
609-ئەردەلان ئەمین
610-چیمەن مەحمود بەمبا
611-ئارام عیمان
612-وریا قادر
613-کاروان حسین
614-بەکر عەبدولکریم
615-حسن عبداللە عمر

616-سروە محمەد سالح خانە نیشین،سەرچنار
617-عبدالعزیز احمد عزیز
618-سیروان سەعید
618-عدالت احمد
619-ناجح محمەد ئەحمەد
620-فەرهاد عمر عبدالرحیم
621-احمد محمود
622-دەوەن مەعروف، نووسەر
623-اسماعیل برایم صابر
624-نیهایەت مام شەخ چالاکوان
625-دەشاد محەمەد مستەفا
626-جەزا جەعفەر
627-یوسف گالب سالیی
628-تەحسین شەریف
629-سمکۆ ئەحمەد
630-شامل جلال
631-عباس رەستەم سلیمان تەکەشەری دەرین
632-عبداللە حسەن احمد
633-صلاح حمه ئه مین
634-عەبدولەا پالا پەشمەرکەی دەرین ئەمەریکا
635-سالار فەتاح قادر
636-کارزان حمەجان محمدامین
637-ئاسۆ ئەحمەد دەوالەت
638-ئەیوب ئەنوەر سماقەیی
639-فەخرەدین گەرمیانی نووسەرو شاعیرو پەشمەرگەی دەرین
640-ئارام نەجم
641-احمد محمود
642-ریبوار احمد پ. م دیرین
643-کریم عباس یاسین-مامەستا
644-حسین علی
645-د. ناجح محمەد ئەحمەد، پەشمەرگەی دەرین هالەبجە
646-منسور حسن سعید
647-هیمن برزان خورشید
648-قادر کەندیناوه
649-جەلال عەلی ئەحمەد پەشمەرگەی دەرین
650-کاقم علی مامەستاوالەژنامەنووس کەرکوک
651-صابر جعفر علی

652-مامۆستا زرارقادر خەیلانی/سەرپەرشتیاری خانەنشین..
653-دڵزار زرار قادر/ فەرمانبەر
654-کاوە عبداللە .چالاک وانی مەدەنی
655-سیروان باپیر
656-شوان صابر مصگفی مافناس و چالاکوانی مافی مرۆڤ
657-حەسەن محەمەد
658-فرمان محمد برای ئەنفالکراو شەهید
659-محمد نحم پ م دەرین
660-شەرزاد شەر، شوان شەقاوە، پێشمەرگەی دەرین
661-ئاوات ڕەسوڵ نووسەر و ڕۆژنامەنووس
662-کامران حسین
663-ئاراس رشید
664-ادهم نجار
665-کاروان عبداللە .چالاکی سیاسی
666-مصگفی یاسین حمد خانەنشین
667-هاوژین عەلی سابیر
668-کاک ئەحمەد سەعدی فەرمانبەر لە مەخمور
669-ئەحمەد سەعید
670-قارمان محمد
671-تەها مامشێی نەرویج
672-سوهەیلە حوەز ئیسماعیل
673-فاتح مستەفا حمدئەمین چالاکوان پیچشمەرگەی دەرین
674-ابراهیم مجید فرج
675-سامان بکر احمد – چالاکەوانی مەدەنی وزیندانی سیاسی
676-ساماە سەلاح ڕۆژنامەنوس بەلجیکا
677-چرۆ خەتاب عومەر
678-سەربەست نەریمان کەریم ڕۆژنامەنووس و چالاکوان
679-سفین عباس /خانەنشین
680-ڕەباز فاروق حسین
681-سەران عەبدوڵا عوسمان
682-جلال انور سعید
683-فاروق عبدلکەریم قادر
684-کاروان کەمال
685-سلەمان حسەن خدر
686-جباراحمد نووسەرو چالاکوانی بواری جینەساید
687-هیوا شوانی پێشمەرگەی دەرین
688-یەحیا ئەحمەد فەرج

689-لقمان ناسیح انور
690-سەلاحەدین سالیی / رۆژنامەنووس
691-گەران هەڵبجەیی نوسەرو چالاکوان دانمارك
692-كمال عباس أسعد
693-هيوا محمد عباس
694-قادر عزيز
695-كەسرەت ئەحمەد بەكەس
696-زيرك محمد إبراهيم صابر
697-ژيان حمە سعيد
698-چنور محمود
699-خولیا حسەن شاعیر كەنەدا
700-اكرم جوهر
701-كاميل ئەحمەد فەرەج
702-بەیار حیدر جبار قوتابی زانكە
703-عەبدوڵا مەحمود نووسەر
704-نەوزاد بابان چالاکی سیاسی و نووسەر
705-شاخه وان حه ساری پێشمەرگەی دەرین و بنەماڵەی شەهید
706-دوكتور محه مه د ره حیمی
707-دڵشاد سعید محەمەد ئازگاربوی ئەنفال لە نوگرەسەلمان
708-مافپەروەر حمدامینی وەسمان بیرەژی
709-عبدالرحمن كريم عبدالله
710-دكتەر فایز خەتاب خوشكی شەهید
711-صابر فيچ الله أحمد
712-نورالدين احمد سا لح / كه ركووك
713-گارق فريق حسن
714-ئازگار سعید محمد
715-سیروان مستەفا محەمەد
716-لگيف محمد
717-سیروان محەمەد سەعید
718-سعيد حمەفرەج قادر
719-عبدالله صابر سعدون/ رزگار حەساری فەتەگرافەرو پێشمەرگەی دەرین
720-مسته فا احمد محمد /ماف په روه ر/ كه ركوک
721-محمد زه نگه نه
722-محسن علی
723-حسن عبدالله عمر
724-كامه ران حمه نوری حمه كريم كورسانی / الماتيا

725-بەختیار محەمەد
726-سەرهەد تەفیق باوکی 5 منداڵی ئەنفالکراو
727-ەزگار عبید محمد ئیلنجاغ شوان کە کوك
728-سمیرە ئەحمەد /چالاکوان . کەرکوک
729-نیاز عبداللە چالاکوان فەرەنسا
730-ەبوار محەمەد
731-یاسین غفور درویش فرج / هەبجە
732-بەختیار مامەستا محمود
733-شاسوار شوانی بەلجیکا
734-قاسم نەکانی پەشمەرگەی دەرین
735-نجات محمد زەنگەنە
736-سالارعزیز حەساری.
737-ئامانج عبدوڵا مەعروف
738-نەسرین بابان ئەمانیا
739-ئارام صاڵح حسین
740-حمید خالد کریم / وشیار حەساری
741- سوارە یوسف کەوەی
742- رەکخراوی کوردستان بە جینەساید
743-مەلا شاخی پ دەرین و ئەندامی پەشوی پەرلەمانی کوردستان و نووسەری بواری جینەساید
744-ەژان شەهید حەمەش – ئەندامی خولی پەنجەمی پەرلەمانی کوردستان و کچی شەهیدی فەرماندە
745-موحسین شیروانی پارێزەر بەرپرس لە کەیسی ئەنفالە لە دادگای باڵای تاانەکان
746-پەری عەزیز بەرپرسی پەشووی دەسیەی گەرشە بە کەمەکان لە وەزارەتی شەهیدان
747-دلەر کەریم محەمەد نووسەر لە بواری جینەساید
748-محمد زرنگ چالاکوانی جینەساید وپەشمەرگەو ەکخستنی دەرین و نوسەری جینەساید
749-هەمن حەسیب نووسەرو چالاکوانی بواری جینەساید
750-رازاو سلەمان ئەمانیا
751-کریم عباس یاسین-مامەستا-هەولەر